

Palvelu 1. palveleminen. Yleisön palvelu, kohtuulliset hinnat ja nopea palvelu; epäjumalien palvelu. Ei: ihmiset kulkevat missä sattuu ja saavat palveluja (par. palveluksia) Lapin ihmisiltä puoli-ilmaiseksi (Suomen Kuvalehti). 2. eri palvelemissaloista, -lajeista, us. = huolto. Sosiaaliset palvelut, yhtenä maaltamuuton houkuttimena ovat kaupunkien tarjoamat palvelut. Runsaasti yhdyssanoja: ateria-, hotelli-, huolto-, jäljenne-, korjaus-, kuljetus-, kuva-, luotto-, matkailu-, mittatilaus-, neuvonta-, ohjelma-, pelastus-, sää-, uutis-, varaosa-, vuokrauspalvelu; asiakas-, lehdistö-, perhepalvelu; puhelin-, tiepalvelu; kunnallinen siivousapupalvelu, säästöpankki on täydellistä pankkipalvelua harjoittava rahalaitos (ilmoitus); avohuolto-, lääkintä-, virkistyspalvelut. 3. laajentuneesti erilaisista palveluelimistä, -laitoksista. Suomen Punaisen Ristin veripalvelu, pelastusarmeijan etsintäpalvelu, tietokonepalvelu ajaa reikäkortit magneettinauhaan, lehtien puhelintilauspalvelu toimii – – ympäri vuorokauden (ilmoitus). Erik. salainen palvelu, turvallisuuspalvelu valtakunnan turvallisuudesta huolehtivista poliisielimistä ulkomailla.

Palvelus 1. yksityinen palveleva teko. Pyytää jkltä palvelusta, teki maalleen korvaamattomia palveluksia, viimeinen palvelus (vars. ylät.) 'ruumiinsiunaus, hautaus'; kaupan palvelukset, kulttuuri-, terveydenhoito-, lääkintä-, virkistyspalvelukset, ilmaispalvelukset, palvelusten kysyntä ja tarjonta, ostaa palveluksia kodin ulkopuolelta, Palveluksia ovat mm. lääkäreiden, asianajajien ja partureiden työsuoritukset (Iso tietosanakirja). Taloustieteessä laajemminkin määrätyyppeistä kulutushyödykkeistä, esim. asunnon antamasta määräraikaisesta suojasta ja uimarannan käyttömahdollisuudesta. 2. sisäpaikallissijoissa: palveleminen (jssak toimessa). Olla kunnan palveluksessa, kiinnittää palvelukseen, palvelukseen halutaan, teollisuuden palveluksessa oleva väestö, atomivoiman palvelemissa. 3. sot. asevelvollisuuden suorittaminen; määrätehtävän t. -velvollisuuksien täyttäminen. Rauhanainen palvelus, aseeton palvelus, astua palvelukseen, kenttä-, sisä-, vartiopalvelus, palvelus

Salaisen palvelun korvaamattomat palvelukset

Tärkeä sanapari nykyviestinnässä on *palvelu* — *palvelus*. Sanojen käyttö ei ole täysin vakiintunut, mutta selvyden vuoksi ne olisi syytä rajata merkitykseltään siten, että *palvelu* tarkoittaisi jatkuvaa toimintaa, *palvelus* lähinnä yksityistä tekoa. Tällainen eronteko, jolle muut vastaavat johdokset antavat tukea, edistäisi viestinnän tarkoituksenmukaisuutta.

Sanat voisi kirjata seuraavasti:

alkaa klo 6.30. 4. yhdyssanojen jälkiosana jumalanpalvelutilaisuuksista. *Jumalanpalvelus*, (ortodokseilla) *ehto-*, *hetkipalvelus*.

Yhdyssanoja jotka liittyvät lähinnä *palvelun* 2. ja *palveluksen* 1.—3. merkitystehtävään: *palveluala*, *-ammatti*, *-elinkeinot* 'aineellisia hyödykkeitä tuottamattomat elinkeinot', *-keskus*, *-laitos*, *-liike*, *-myymälä*) (itsepalvelumyymälä, *-palkkio*, *-piste* (työterveyshuollon *palvelupisteet*), *-puhelin* (*puhelinlaitoksen palvelupuhelimiin* kuuluvat hälytysnumerot, *numero-* ja *nimitiedotus*, *puhelinvartio* ja *herätys* Facta), *-raha*, *-talo* (vanhusten erityistarpeisiin suunnitellut *palvelutalot*), *-taso* (myymälöiden *palvelutaso*), *-varustus* 'yhdyskunnassa käytettävissä olevat palvelu- ja apuelinkeinot, hallinnolliset virastot, kuljetusyhteydet ja pankit'; *palveluskelpoisuus* sot. (asevelvollisten *palveluskelpoisuus*), *-koira*, *-kunta* (*hotellin palvelukunta*), *-puku* sot., *-sopimus*, *-suhde* (työnantajan ja työntekijän *palvelussuhde*), *-todistus*, *-vuosi* us. = *virka vuosi*.

Vastaavanlaisia sanapareja ovat *ompelu* — *ompelus*, *suojelu* — *suojelus*, *turmelu* — *turmelus*, *varjelu* — *varjelus*, *vieltely* — *viettely*. Nykysuomeen on vakiintumassa myös eronteko: *viljely* 'viljeleminen' (*maanviljely* ja *karjanhoito*; *viljelypalkkio*) — *viljelys* 'viljelty maakappale kasveineen, viljelmä' (*Lounais-Suomen viljelykset*).

J. V.